ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ

Vedic Literature of Ancient India

ଉପନିଷଦ

(ଉପନିଷତ୍)

Upanishad / उपनिषत्

୧୦୮ ଉପନିଷଦ (ଭାଗ – ୪)

108 Upanishad (Vol – 4)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଉପଦେଷ୍ଟା

ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ମିଶ୍ର

ସଂପାଦକ, ହିନ୍ଦୁ ମହାସଭା, ଓଡ଼ିଶା ଶାଖା

ବେଦ ଉପନିଷଦ

ଉପନିଷଦ ଗୁଡିକ 'ବେଦ ଯୁଗ'ର ଶେଷ ଆଡ଼କୁ ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା । ଉପନିଷଦ 'ଷଦ' ଶବ୍ଦରୁ ଆସିଅଛି, ଷଦ ଅର୍ଥାତ 'ବସିବା', ଏଥିରେ ପୂର୍ବରେ 'ଉପ' ଓ 'ନି' କୁ ଯୋଡା ଯାଇଛି । ଅର୍ଥାତ 'ଉପ' ର ଅର୍ଥ ପାଖରେ , 'ନି' ର ଅର୍ଥ ସମ୍ପୁର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ, ତେଣୁ ଉପ-ନି-ଷଦ, ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଲା, ସମ୍ପୁର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଖରେ ବସିବା, ଅର୍ଥାତ ସମ୍ପୁର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ପଣ ସହିତ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଖରେ ବସି ବେଦର ଶେଷ ଭାଗ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବା । **ଉପନିଷଦ**କୁ ବେଦର **ଚତୁର୍ଥ ସ୍ତର** ବା ଅଂଶ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ଯେହେତୁ ଉପନିଷଦ ଗୁଡିକ ବେଦର ଅନ୍ତ ଆଡ଼କୁ ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା, ସେଥିପାଇଁ ଏହାକୁ '**ବେଦାନ୍ତ**' ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ଅଧିକାଂଶ ଉପନିଷଦ ଗୁଡିକର ବିଷୟବସ୍ତୁ '**ଆତ୍ମବିଦ୍ୟା**' ଓ '**ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା**' ଉପରେ ଆଧାରିତ । ଏହାକୁ ଅନେକ ଗବେଷକ ବା ପଣ୍ଡିତ ବା ଜ୍ଞାନୀମାନେ ଅନେକ ଆଖ୍ୟା ଦେଇଛନ୍ତି ଯଥା – 'ଆଦି ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ' ଏହାକୁ 'ଆତ୍ମ ଓ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା' କହିଛନ୍ତି, 'ମାକ୍ସ ମୁଲ୍ଲେର୍' ଓ 'ପାଉଲ୍ ଡେଉସାନ୍' ଏହାକୁ 'ଗୁପ୍ତ ଶିକ୍ଷା', ଓ 'ପାଟ୍ରିକ୍ ଓଲିଭେଲ୍ଲେ' 'ଲୁକ୍କାୟିତ ଅର୍ଥ', ବୋଲି କହିଛନ୍ତି ।

ଏହା କୁହାଯାଏ ଯେ, ଯେଉଁ ଶିଷ୍ୟ ମାନଙ୍କର ଚରିତ୍ର, ଶିକ୍ଷା ଓ ଗୁରୁଭକ୍ତି ଠିକ ରହୁଥିଲା, ସେଇମାନଙ୍କୁ କେବଳ ଉପନିଷଦ ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରିବାର ସୁଯୋଗ ମିଳୁଥିଲା । ସେଇଥିପାଇଁ ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କୁ "**ଗୁପ୍ତ ବିଦ୍ୟା**" କୁହାଯାଏ ।

ଇତିହାସକାର ଓ ଗବେଷକ ମାନଙ୍କ ଅନୁସାରେ ବେଦରେ ସମୁଦାୟ **୧୦୮**ଟି ଉପନିଷଦ ଅଛି । ଏହିସବୁ ଉପନିଷଦ ଗୁଡିକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବେଦ ଅଧୀନରେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଓ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଅନୁସାରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ବିଭକ୍ତିକରଣର ପଦ୍ଧତି ଗୁଡିକ ହେଲେ - **ମୁଖ୍ୟ, ସାମାନ୍ୟ, ସନ୍ନ୍ୟାସ, ଶାକ୍ତ, ବୈଷ୍ଣବ, ଶୈବ**, ଓ **ଯୋଗ** । ଅର୍ଥାତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବେଦର ମୁଖ୍ୟ, ସାମାନ୍ୟ, ସନ୍ନ୍ୟାସ, ଶାକ୍ତ, ବୈଷ୍ଣବ, ଶୈବ, ଓ ଯୋଗ ଉପନିଷଦ ଗୁଡିକ ଅଛି । (ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଟେବୁଲରେ ଏହାର ସଂକ୍ଷିପ୍ତକରଣ ପାଇ ପାରିବେ)

ଏସବୁ ଉପନିଷଦ ଭିତରୁ **ଦଶୋପନିଷଦ,** ଅର୍ଥାତ ୧୦ଟି ଉପନିଷଦକୁ 'ମୁଖ୍ୟ ଉପନିଷଦ' ଭାବରେ ମାନନ୍ତି, ଏଥିରେ, ପରେ ଆଉ ୩ଟି ଉପନିଷଦ ଯୋଗ କରାଯାଇ ଏହାକୁ ୧୩ଟି କରିଦିଆଗଲା । ତେଣୁ **୧୩ଟି ମୁଖ୍ୟ ଉପନିଷଦ**, ସେଗୁଡିକ ହେଲେ - (ଦଶୋପନିଷଦ) - ଈଶ, କେନ, କଠ, ପ୍ରଶ୍ନ, ମୁଣ୍ଡକ, ମାଣ୍ଡୁକ୍ୟ, ତୈତ୍ତିରୀୟ, ଐତରେୟ, ଛାନ୍ଦୋଗ୍ୟ ଓ ବୃହଦାରଣ୍ୟକ, (ଅତିରିକ୍ତ) - କୌଷୀତକି, ଶ୍ୱେତାଶ୍ୱତର ଓ ମୈତ୍ରାୟଣୀୟ ।

ବେଦ - ଉପନିଷଦ ସଂଗଠନ

ବେଦ	ସଂଖ୍ୟା	ମୁଖ୍ୟ	ସାମାନ୍ୟ	ସନ୍ନ୍ୟାସ	ଶାକ୍ତ	ବୈଷ୍ଣବ	ଶୈବ	ଯୋଗ
ଋଗ୍ ବେଦ	୧୦	ଐତରେୟ, କୌଷୀତକି	ଆତ୍ମବୋଧ, ମୁଦ୍ଗଲ	ନିର୍ବାଣ	ତ୍ରିପୁରା, ସୌଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମୀ, ବହ୍ବୃଚ,	-	ଅକ୍ଷମାଳିକା	ନାଦବିନ୍ଦୁ
ସାମବେଦ	୧୬	ଛାନ୍ଦୋଗ୍ୟ, କେନ	ବଜ୍ରସୂଚୀ, ମହା, ସାବିତ୍ରୀ,	ଆରୁଣେୟ, ମୈତ୍ରେୟ, ସଂନ୍ୟାସ, କୁଣ୍ଡିକା	-	ବାସୁଦେବ, ଅବ୍ୟକ୍ତ	ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଜାବାଲ, ଜବାଲି	ଯୋଗଚୂଡାମଣି, ଦର୍ଶନ
କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ	୩୨	କଠ, ତୈତ୍ତିରୀୟ, ଶ୍ବେତାଶ୍ବତର, ମୈତ୍ରାୟଣୀୟ,	ସର୍ବସାର, ଶୁକରହସ୍ୟ, ସ୍କନ୍ଦ, ଗର୍ଭ, ଶାରୀରକ, ଏକାକ୍ଷର, ଅକ୍ଷି	ବ୍ରହ୍ମ, ଅବଧୂତ, କଠଶ୍ରୁତି	ସରସ୍ବତୀ ରହସ୍ୟ	ନାରାୟଣ, କଳି ସନ୍ତରଣ	କୈବଲ୍ୟ, କାଳାଗ୍ନି ରୁଦ୍ର, ଦକ୍ଷିଣାମୂର୍ତି, ରୁଦ୍ରହୃଦୟ, ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମ	ଅମୃତବିନ୍ଦୁ, ତେଜୋବିନ୍ଦୁ, ଅମୃତନାଦ, କ୍ଷୁରିକା, ଧ୍ୟାନବିନ୍ଦୁ, ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା, ଯୋଗତତ୍ତ୍ବ, ଯୋଗଶିଖା, ଯୋଗକୁଣ୍ଡଳିନୀ, ବରାହ
ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ	୧୮	ଈଶ, ବୃହଦାରଣ୍ୟକ	ସୁବାଲ, ମନ୍ତ୍ରିକ, ନିରାଲମ୍ବ, ପୈଙ୍ଗଲ, ଅଧ୍ୟାତ୍ମ, ମୁକ୍ତିକା	ଜାବାଲ, ଭିକ୍ଷୁକ, ତୁରୀୟାତୀତ ଅବଧୂତ, ୟାଜ୍ଞବଲ୍କ୍ୟ, ଶାଟ୍-ୟାୟନୀୟ,	-	ତାରସାର	-	ଅଦ୍-ବୟ ତାରକ, ହଂସ, ତ୍ରିଶିଖ-ବ୍ରାହ୍ମଣ, ମଣ୍ଡଳ-ବ୍ରାହ୍ମଣ

ବେଦ	ସଂଖ୍ୟା	ମୁଖ୍ୟ	ସାମାନ୍ୟ	ସନ୍ୟାସ	ଶାକ୍ତ	ବୈଷ୍ଣବ	ଶୈବ	ଯୋଗ
ଅଥର୍ବ ବେଦ	୩୨	ମୁଣ୍ଡକ, ମାଣ୍ଡୁକ୍ୟ, ପ୍ରଶ୍ନ,	ଆତ୍ମା, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ପ୍ରାଣାଗ୍ନିହୋତ୍ର	ଆଶ୍ରମ, ନାରଦପରିବ୍ରାଜକ, ପରମହଂସ, ପରମହଂସ ପରିବ୍ରଜକ, ପରଂବ୍ରହ୍ମ,	ସୀତା, ଦେବୀ, ତ୍ରିପୁରାତାପିନୀ, ଭାବନ	ନୃସିଂହ ତାପନୀୟ, ମହାନାରାୟଣ, ରାମ ରହସ୍ୟ, ରାମ ତାପନୀୟ, ଗୋପାଳ-ତାପନୀ, କୃଷ୍ଣ, ହୟଗ୍ରୀବ, ଦତ୍ତାତ୍ରେୟ, ଗରୁଡ଼	ଅଥର୍ବସିରସ୍, ଅଥର୍ବଶିଖା, ବୃହଜ୍ଜାବାଲ, ଶରଭ, ଭସ୍ମଜାବାଲ, ଗଣପତ୍ୟର୍ଥବ ଶୀର୍ଷ	ଶାଣ୍ଡିଲ୍ୟ, ପଶୁପତିବ୍ରହ୍ମ, ମହାବାକ୍ୟ
ସର୍ବମୋଟ	୧୦୮	୧୩	୨୧	୧୯	୮	୧୪	୧୩	୨୦

ପ୍ରୀୟ ପାଠକ,

ବିଭିନ୍ନ ସୂତ୍ରରୁ ଉପଲବ୍ଧ ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସାମାନ୍ୟ ଅନ୍ତର ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ, ଏହା ଭୁଲ୍ କିମ୍ବା ତୃଟିଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ, ଏହା କେବଳ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସଂସ୍କରଣ ଅଟେ । ଏହି ଉପନିଷଦ ସଂସ୍କରଣରେ ୧୯୪୮ ମସିହାରେ ପ୍ରକାଶିତ "ଇଶାଦି ବିଂଶୋତ୍ତରଶତୋପନିଷଦଃ" ପୁସ୍ତକ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି ।

ଆମ ଜ୍ଞାନ ଅବଧିରେ, ଧ୍ୟାନ ପୂର୍ବକ ସମସ୍ତ ସାବଧାନ, ଓ ଯତ୍ନର ସହିତ ଓଡିଆରେ ରୂପାନ୍ତର କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ଭୁଲ୍ ବା ତୃଟି ରହିଥାଇପାରେ, ଯଦି କିଛି ତୃଟି ରହିଯାଇଥାଏ, ତାହା ସଂପାଦକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଗୋଚରକୁ ଆଣିବାକୁ ଅନୁରୋଧ ।

ଆଶାକରୁଛି, ଏହା ସମସ୍ତ ଓଡିଆ ଭାଷା ଭାଷୀ ଜ୍ଞାନଲିପ୍ସୁ ଜନମାନଙ୍କ କାମରେ ଆସିବ ଓ ଏହାକୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ, ତଥା ଭବିଷ୍ୟତ ପିଢି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚାଇ ଭାରତର ସଂସ୍କୃତି ଓ ପରମ୍ପରାକୁ ବଜାୟ ରଖିବେ ।

ତାରିଖ - ୧୦.୦୯.୨୦୨୧

ଗଣେଶ ଚତୁର୍ଥୀ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ
ସଂପାଦକ
ସଂସାରଫଳ, ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡାଇ, କେନ୍ଦ୍ରାପଡା, ଓଡିଶା

ଶୈବ ଉପନିଷଦ

(Shaiva Upanishad)

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ଭସ୍ମଜାବାଲ ଉପନିଷଦ

(Bhasmajaabaalopanisat / Bhasmajaabaala Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ ଅରୁଣ କୁମାର ପରିଡା

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦକ

prakash@scholarshoppe.com

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ

ଶ୍ରୀ ଅରୁଣ କୁମାର ପରିଡା

ସଂସାରଫଳ, ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡାଇ,

କେନ୍ଦ୍ରାପଡା, ଓଡିଶା

arunhkd12@gmail.com

ଭସ୍ମଜାବାଲୋପନିଷତ୍ / ଭସ୍ମଜାବାଲ ଉପନିଷଦ

।। ଅଥ ଭସ୍ମଜାବାଲୋପନିଷତ୍ ।।

ଯତ୍ସାମ୍ୟଜ୍ଞାନକାଲାଗ୍ନିସ୍ୱାତିରିକ୍ତାସ୍ତିତାଭ୍ରମମ୍ ।
କରୋତି ଭସ୍ମ ନିଃଶେଷଂ ତଦ୍-ବ୍ରହ୍ମୈବାସ୍ମି କେବଲମ୍ ।।

ଓଁ ଭଦ୍ରଂ କର୍ଣ୍ଣେଭିଃ ଶୃଣୁୟାମ ଦେବାଃ । ଭଦ୍ରଂ ପଶ୍ୟେମାକ୍ଷଭିର୍ୟଜତ୍ରାଃ ।
ସ୍ଥିରୈରଙ୍ଗୈସ୍ତୁଷ୍ଟୁବାଗୁଁସସ୍ତନୂଭିଃ । ବ୍ୟଶେମ ଦେବହିତଂ ୟଦାୟୁଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଦ୍ଧଶ୍ରବାଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନଃ ପୂଷା ବିଶ୍ୱବେଦାଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନସ୍ତାର୍କ୍ଷ୍ୟୋ ଅରିଷ୍ଟନେମିଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ଦଧାତୁ ।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ।।

ହରିଃ ଓଁ ।।
ଅଥ ଜାବାଲୋ ଭୁସୁଣ୍ଡଃ କୈଲାସଶିଖରାବାସମୋଂକାରସ୍ୱରୂପିଣଂ ମହାଦେବମୁମାର୍ଧକୃତଶେଖରଂ ସୋମସୂର୍ୟାଗ୍ନିନୟନମନନ୍ତେନ୍ଦୁରବିପ୍ରଭଂ ବ୍ୟାଘ୍ରଚର୍ମାମ୍ବରଧରଂ ମୃଗହସ୍ତଂ ଭସ୍ମୋଦ୍ଧୂଳିତବିଗ୍ରହଂ ତିର୍ୟକ୍-ତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରରେଖାବିରାଜମାନଭାଲପ୍ରଦେଶଂ ସ୍ମିତସଂପୂର୍ଣ୍ଣପଞ୍ଚବିଧପଞ୍ଚାନନଂ ବୀରାସନାରୂଢମପ୍ରମେୟମନାଦ୍ୟନନ୍ତଂ ନିଷ୍କଲଂ ନିର୍ଗୁଣଂ ଶାନ୍ତଂ ନିରଞ୍ଜନମନାମୟଂ ହୁଂଫଟ୍କୁର୍ବାଣଂ ଶିବନାମାନ୍ୟନିଶମୁଚ୍ଚରନ୍ତଂ ହିରଣ୍ୟବାହୁଂ ହିରଣ୍ୟରୂପଂ ହିରଣ୍ୟବର୍ଣ୍ଣଂ ହିରଣ୍ୟନିଧିମଦ୍ୱୈତଂ ଚତୁର୍ଥଂ ବ୍ରହ୍ମବିଷ୍ଣୁରୁଦ୍ରାତୀତମେକମାଶାସ୍ୟଂ ଭଗବନ୍ତଂ ଶିବଂ ପ୍ରଣମ୍ୟ ମୁହୁର୍ମୁହୁରଭ୍ୟର୍ଚ୍ୟ ଶ୍ରୀଫଲଦଲୈସ୍ତେନ ଭସ୍ମନା ଚ ନତୋତ୍ତମାଙ୍ଗଃ କୃତାଞ୍ଜଲିପୁଟଃ ପପ୍ରଚ୍ଛାଧୀହି ଭଗବନ୍ୱେଦସାରମୁଦ୍ଧୃତ୍ୟ ତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରବିଧିଂ ୟସ୍ମାଦନ୍ୟାନପେକ୍ଷମେବ ମୋକ୍ଷୋପଲବ୍ଧିଃ ।
କିଂ ଭସ୍ମନୋ ଦ୍ରବ୍ୟମ୍ । କାନି ସ୍ଥାନାନି । ମନବୋଽପ୍ୟତ୍ର କେ ବା ।
କତି ବା ତସ୍ୟ ଧାରଣମ୍ । କେ ବାତ୍ରାଧିକାରିଣଃ । ନିୟମସ୍ତେଷାଂ କୋ ବା ।
ମାମନ୍ତେବାସିନମନୁଶାସୟାମୋକ୍ଷମିତି ।

ଅଥ ସ ହୋବାଚ ଭଗବାନ୍ପରମେଶ୍ୱରଃ ପରମକାରୁଣିକଃ ପ୍ରମଥାନ୍ସୁରାନପି ସୋଽନ୍ୱୀକ୍ଷ୍ୟ
ପୂତଂ ପ୍ରାତରୁଦୟାଦ୍ଧୋମୟଂ ବ୍ରହ୍ମପର୍ଣ୍ଣେ ନିଧାୟ ତ୍ର୍ୟମ୍ବକମିତି ମନ୍ତ୍ରେଣ ଶୋଷୟେତ୍ ।
ୟେନ କେନାପି ତେଜସା ତସ୍ୱଗୃହ୍ୟୋକ୍ତମାର୍ଗେଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠାପ୍ୟ ବହ୍ନିଂ ତତ୍ର ତଦ୍ଧୋମୟଦ୍ରବ୍ୟଂ
ନିଧାୟ ସୋମାୟ ସ୍ୱାହେତି ମନ୍ତ୍ରେଣ ତତସ୍ତିଲବ୍ରୀହିଭିଃ ସାଜ୍ୟୈର୍ଜୁହୁୟାତ୍ ।
ଅୟଂ ତେନାଷ୍ଟୋତ୍ତରସହସ୍ରଂ ସାର୍ଧମେତଦ୍ୱା । ତତ୍ରାଜ୍ୟସ୍ୟ ପର୍ଣ୍ଣମୟୀ ଜୁହୂର୍ଭବତି ।
ତେନ ନ ପାପଂ ଶୃଣୋତି ।
ତଦ୍ଧୋମମନ୍ତ୍ରସ୍ତ୍ର୍ୟମ୍ବକମିତ୍ୟେବ ଅନ୍ତେ ସ୍ୱିଷ୍ଟକୃତ୍-ପୂର୍ଣ୍ଣାହୁତିସ୍ତେନୈବାଷ୍ଟଦିକ୍ଷୁ ବଲିପ୍ରଦାନମ୍ ।
ତଦ୍-ଭସ୍ମ ଗାୟତ୍ର୍ୟା ସଂପ୍ରୋକ୍ଷ୍ୟ ତଦ୍ଧୈମେ ରାଜତେ ତାମ୍ରେ ମୃଣ୍ମୟେ
ବା ପାତ୍ରେ ନିଧାୟ ରୁଦ୍ରମନ୍ତ୍ରୈଃ ପୁନରଭ୍ୟୁକ୍ଷ୍ୟ ଶୁଦ୍ଧଦେଶେ ସଂସ୍ଥାପୟେତ୍ ।
ତତୋ ଭୋଜୟେଦ୍-ବ୍ରାହ୍ମଣାନ୍ । ତତଃ ସ୍ୱୟଂ ପୂତୋ ଭବତି ।
ମାନସ୍ତୋକ ଇତି ସଦ୍ୟୋ ଜାତମିତ୍ୟାଦି ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମମନ୍ତ୍ରୈର୍ଭସ୍ମ ସଂଗୃହ୍ୟାଗ୍ନିରିତି ଭସ୍ମ ବାୟୁରିତି
ଭସ୍ମ ଜଲମିତି ଭସ୍ମ ସ୍ଥଲମିତି ଭସ୍ମ ବ୍ୟୋମେତି ଭସ୍ମ ଦେବା ଭସ୍ମ ଋଷୟୋ ଭସ୍ମ ।
ସର୍ବଂ ହ ବା ଏତଦିଦଂ ଭସ୍ମ ପୂତଂ ପାବନଂ ନମାମି ସଦ୍ୟଃ ସମସ୍ତାଘଶାସକମିତି ଶିରସାଭିନମ୍ୟ ।
ପୂତେ ବାମହସ୍ତେ ବାମଦେବାୟେତି ନିଧାୟ ତ୍ର୍ୟମ୍ବକମିତି ସଂପ୍ରୋକ୍ଷ୍ୟ ଶୁଦ୍ଧଂ ଶୁଦ୍ଧେନେତି
ସଂମୃଜ୍ୟ ସଂଶୋଧ୍ୟ ତେନୈବାପାଦଶୀର୍ଷମୁଦ୍ଧୂଲନମାଚରେତ୍ ।
ତତ୍ର ବ୍ରହ୍ମମନ୍ତ୍ରାଃ ପଞ୍ଚ । ତତଃ ଶେଷସ୍ୟ ଭସ୍ମନୋ ବିନିୟୋଗଃ ।
ତର୍ଜନୀମଧ୍ୟମାନାମିକାଭିରଗ୍ନେର୍ଭସ୍ମାସୀତି ଭସ୍ମ ସଂଗୃହ୍ୟ ମୂର୍ଧାନମିତି ମୂର୍ଧନ୍ୟଗ୍ରେ ନ୍ୟସେତ୍ ।
ତ୍ର୍ୟମ୍ବକମିତି ଲଲାଟେ ନୀଲଗ୍ରୀବାୟେତି କଣ୍ଠେ କଣ୍ଠସ୍ୟ ଦକ୍ଷିଣେ ପାର୍ଶ୍ୱେ ତ୍ର୍ୟାୟୁଷମିତିବାମେତି
କପୋଲୟୋଃ କାଲାୟେତି ନେତ୍ରୟୋସ୍ତ୍ରିଲୋଚନାୟେତି ଶ୍ରୋତ୍ରୟୋଃ
ଶୃଣବାମେତି ବକ୍ତ୍ରେ ପ୍ରବ୍ରବାମେତି ହୃଦୟେ ଆତ୍ମନ ଇତି ନାଭୌ
ନାଭିରିତି ମନ୍ତ୍ରେଣ ଦକ୍ଷିଣଭୁଜମୂଲେ ଭବାୟେତି ତନ୍ମଧ୍ୟେ ରୁଦ୍ରାୟେତି
ତନ୍ମଣିବନ୍ଧେ ଶର୍ବାୟେତି ତତ୍କରପୃଷ୍ଠେ ପଶୁପତୟ ଇତି ବାମବାହୁମୂଲେ
ଉଗ୍ରାୟେତି ତନ୍ମଧ୍ୟେ ଅଗ୍ରେବଧାୟେତି ତନ୍ମଣିବନ୍ଧେ ଦୂରେବଧାୟେତି
ତତ୍କରପୃଷ୍ଠେ ନମୋ ହନ୍ତ୍ର ଇତି ଅଂସେ ଶଙ୍କରାୟେତି ୟଥାକ୍ରମଂ

ଭସ୍ମ ଧୃତ୍ୱା ସୋମାୟେତି ଶିବଂ ନତ୍ୱା ତତଃ ପ୍ରକ୍ଷାଲ୍ୟ ତଦ୍-ଭସ୍ମାପଃ ପୁନନ୍ତ୍ୱିତି ପିବେତ୍ ।

ନାଧୋ ତ୍ୟାଜ୍ୟଂ ନାଧୋ ତ୍ୟାଜ୍ୟମ୍ ।

ଏତନ୍ମଧ୍ୟାହ୍ନସାୟାହ୍ନେଷୁ ତ୍ରିକାଲେଷୁ ବିଧିବଦ୍-ଭସ୍ମଧାରଣମପ୍ରମାଦେନ କାର୍ୟ୍ୟମ୍ ।

ପ୍ରମାଦାତ୍ପତିତୋ ଭବତି । ବ୍ରାହ୍ମଣାନାମୟମେବ ଧର୍ମୋଽୟମେବ ଧର୍ମଃ ।

ଏବଂ ଭସ୍ମଧାରଣମକୃତ୍ୱା ନାଶ୍ନୀୟାଦାପୋଽନ୍ନମନ୍ୟଦ୍ୱା ।

ପ୍ରମାଦାତ୍ତ୍ୟକ୍ତ୍ୱା ଭସ୍ମଧାରଣଂ ନ ଗାୟତ୍ରୀଂ ଜପେତ୍ ।

ନ ଜୁହୁୟାଦଗ୍ନୌ ତର୍ପୟେଦ୍ଦେବାନୃଷୀନ୍ପିତ୍ରାଦୀନ୍ ।

ଅୟମେବ ଧର୍ମଃ ସନାତନଃ ସର୍ବପାପନାଶକୋ ମୋକ୍ଷହେତୁଃ ।

ନିତ୍ୟୋଽୟଂ ଧର୍ମୋ ବ୍ରାହ୍ମଣାନାଂ ବ୍ରହ୍ମଚାରିଗୃହିବାନପ୍ରସ୍ଥୟତୀନାମ୍ ।

ଏତଦକରଣେ ପ୍ରତ୍ୟବୈତି ବ୍ରାହ୍ମଣଃ ।

ଅକୃତ୍ୱା ପ୍ରମାଦେନୈତଦଷ୍ଟୋତ୍ତରଶତଂ ଜଲମଧ୍ୟେ ସ୍ଥିତ୍ୱା ଗାୟତ୍ରୀଂ

ଜପ୍ତ୍ୱୋପୋଷଣେନୈକେନ ଶୁଦ୍ଧୋ ଭବତି ।

ୟତିର୍ଭସ୍ମଧାରଣଂ ତ୍ୟକ୍ତ୍ୱୈକଦୋପୋଷ୍ୟ ଦ୍ୱାଦଶସହସ୍ରପ୍ରଣବଂ ଜପ୍ତ୍ୱା ଶୁଦ୍ଧୋ ଭବତି ।

ଅନ୍ୟଥେନ୍ଦ୍ରୋ ୟତୀନ୍ସାଲାବୃକେଭ୍ୟଃ ପାତୟତି ।

ଭସ୍ମନୋ ୟଦ୍ୟଭାବସ୍ତଦା ନର୍ୟ୍ୟଭସ୍ମଦାହନଜନ୍ୟମନ୍ୟଦ୍ୱାବଶ୍ୟଂ ମନ୍ତ୍ରପୂତଂ ଧାର୍ୟ୍ୟମ୍ ।

ଏତତ୍-ପ୍ରାତଃ ପ୍ରୟୁଞ୍ଜାନୋ ରତ୍ରିକୃତାତ୍ପାପାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି ।

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣସ୍ତେୟାତ୍-ପ୍ରମୁଚ୍ୟତେ ।

ମଧ୍ୟନ୍ଦିନେ ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନଂ କୃତ୍ୱୋପସ୍ଥାନାନ୍ତଂ ଧ୍ୟାୟମାନ

ଆଦିତ୍ୟାଭିମୁଖୋଽଧୀୟାନଃ ସୁରାପାନାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି ।

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣସ୍ତେୟାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି । ବ୍ରାହ୍ମଣବଧାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି । ଗୋବଧାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି ।

ଅଶ୍ୱବଧାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି । ଗୁରୁବଧାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି ।

ମାତୃବଧାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି । ପିତୃବଧାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି ।

ତ୍ରିକାଲମେତତ୍-ପ୍ରୟୁଞ୍ଜାନଃ ସର୍ବବେଦପାରାୟଣଫଲମବାପ୍ନୋତି ।

ସର୍ବତୀର୍ଥଫଲମଶ୍ନୁତେ । ଅନପବ୍ରୁବଃ ସର୍ବମାୟୁରେତି ।

Not For Commercial Use

ବିନ୍ଦତେ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଂ ରାୟସ୍ପୋଷଂ ଗୌପତ୍ୟମ୍ ।
ଏବମାବର୍ତୟେଦୁପନିଷଦମିତ୍ୟାହ ଭଗବାନ୍‌ସଦାଶିବଃ ସାମ୍ବଃ ସଦାଶିବଃ ସାମ୍ବଃ ।।

।। ଇତି ଭସ୍ମଜାବାଲୋପନିଷତ୍ସୁ ପ୍ରଥମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।। ୧ ।।

ଅଥ ଭୁସୁଣ୍ଡୋ ଜାବାଲୋ ମହାଦେବଂ ସାମ୍ବଂ ପ୍ରଣମ୍ୟ ପୁନଃ
ପପ୍ରଚ୍ଛ କିଂ ନିତ୍ୟଂ ବ୍ରାହ୍ମଣାନାଂ କର୍ତବ୍ୟଂ ଯଦକରଣେ ପ୍ରତ୍ୟବୈତି ବ୍ରାହ୍ମଣଃ ।
କଃ ପୂଜନୀୟଃ । କୋ ବା ଧ୍ୟେୟଃ । କଃ ସ୍ମର୍ତବ୍ୟଃ । କଥଂ ଧ୍ୟେୟଃ ।
କ୍ୱ ସ୍ଥାତବ୍ୟମେତଦ୍-ବ୍ରୂହୀତି । ସମାସେନ ତଂ ହୋବାଚ ।
ପ୍ରାଗୁଦୟାନ୍ନିର୍ବର୍ତ୍ୟ ଶୌଚାଦିକଂ ତତଃ ସ୍ନାୟାତ୍ ।
ମାର୍ଜନଂ ରୁଦ୍ରସୂକ୍ତୈଃ । ତତଶ୍ଚାହତଂ ବାସଃ ପରିଧତ୍ତେ ପାପ୍ମନୋପହତ୍ୟୈ ।
ଉଦ୍ୟନ୍ତମାଦିତ୍ୟମଭିଧ୍ୟାୟନ୍ନୁଦ୍ଧୂଳିତାଙ୍ଗଂ କୃତ୍ୱା ଯଥାସ୍ଥାନଂ
ଭସ୍ମନା ତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରଂ ଶ୍ୱେତେନୈବ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷାଞ୍ଛ୍ୱେତାନ୍ୱିଭୃୟାତ୍ ।
ନୈତତ୍ ସଂମର୍ଶଃ । ତଥାନ୍ୟେ । ମୂର୍ଧ୍ନି ଚତ୍ୱାରିଂଶତ୍ । ଶିଖାୟାମେକଂ ତ୍ରୟଂ ବା ।
ଶ୍ରୋତ୍ରୟୋର୍ଦ୍ୱାଦଶ । କଣ୍ଠେ ଦ୍ୱାତ୍ରିଂଶତ୍ । ବାହ୍ୱୋଃ ଷୋଡଶ ଷୋଡଶ ।
ଦ୍ୱାଦଶ ଦ୍ୱାଦଶ ମଣିବନ୍ଧୟୋଃ ଷଟ୍‌ଷଡଙ୍ଗୁଷ୍ଠୟୋଃ ।
ତତଃ ସନ୍ଧ୍ୟାଂ ସକୁଶୋଽହରହରୁପାସୀତ । ଅଗ୍ନିର୍ଜ୍ୟୋତିରିତ୍ୟାଦିଭିରଗ୍ନୌ ଜୁହୁୟାତ୍ ।
ଶିବଲିଙ୍ଗଂ ତ୍ରିସଂଧ୍ୟମଭ୍ୟର୍ଚ୍ୟ କୁଶେଷ୍ୱାସୀନୋ ଧ୍ୟାତ୍ୱା ସାମ୍ବଂ
ମାମେବ ବୃଷଭାରୂଢଂ ହିରଣ୍ୟବାହୁଂ ହିରଣ୍ୟବର୍ଣ୍ଣଂ ହିରଣ୍ୟରୂପଂ
ପଶୁପାଶବିମୋଚକଂ ପୁରୁଷଂ କୃଷ୍ଣପିଙ୍ଗଲମୂର୍ଧ୍ୱରେତସଂ ବିରୂପାକ୍ଷଂ
ବିଶ୍ୱରୂପଂ ସହସ୍ରାକ୍ଷଂ ସହସ୍ରଶୀର୍ଷଂ ସହସ୍ରଚରଣଂ ବିଶ୍ୱତୋବାହୁଂ
ବିଶ୍ୱାତ୍ମାନମେକମଦ୍ୱୈତଂ ନିଷ୍କଲଂ ନିଷ୍କ୍ରିୟଂ ଶାନ୍ତଂ ଶିବମକ୍ଷରମବ୍ୟୟଂ
ହରିହରହିରଣ୍ୟଗର୍ଭସ୍ରଷ୍ଟାରମପ୍ରମେୟମନାଦ୍ୟନ୍ତଂ ରୁଦ୍ରସୂକ୍ତୈରଭିଷିଚ୍ୟ
ସିତେନ ଭସ୍ମନା ଶ୍ରୀଫଲଦଲୈଶ୍ଚ ତ୍ରିଶାଖୈରାର୍ଦ୍ରୈରନାର୍ଦ୍ରୈର୍ବା ।

Not For Commercial Use

ନ ତତ୍ର ସଂସ୍ପର୍ଶଃ । ତତ୍-ପୂଜାସାଧନଂ କଲ୍ପୟେଚ୍ଚ ନୈବେଦ୍ୟଂ ।
ତତଶ୍ଚୈକାଦଶଗୁଣରୁଦ୍ରୋ ଜପନୀୟଃ । ଏକଗୁଣୋଽନନ୍ତଃ ।
ଷଡକ୍ଷରୋଽଷ୍ଟାକ୍ଷରୋ ବା ଶୈବୋ ମନ୍ତ୍ରୋ ଜପନୀୟଃ ।
ଓମିତ୍ୟଗ୍ରେ ବ୍ୟାହରେତ୍ । ନମ ଇତି ପଶ୍ଚାତ୍ ।
ତତଃ ଶିବାୟେତ୍ୟକ୍ଷରତ୍ରୟମ୍ । ଓମିତ୍ୟଗ୍ରେ ବ୍ୟାହରେତ୍ । ନମ ଇତି ପଶ୍ଚାତ୍ ।
ତତୋ ମହାଦେବାୟେତି ପଞ୍ଚାକ୍ଷରାଣି । ନାତସ୍ତାରକଃ ପରମୋ ମନ୍ତ୍ରଃ ।
ତାରକୋଽୟଂ ପଞ୍ଚାକ୍ଷରଃ । କୋଽୟଂ ଶୈବୋ ମନୁଃ ।
ଶୈବସ୍ତାରକୋଽୟମୁପଦିଶ୍ୟତେ ମନୁରବିମୁକ୍ତେ ଶୈବେଭ୍ୟୋ ଜୀବେଭ୍ୟଃ ।
ଶୈବୋଽୟମେବ ମନ୍ତ୍ରସ୍ତାରୟତି । ସ ଏବ ବ୍ରହ୍ମୋପଦେଶଃ ।
ବ୍ରହ୍ମ ସୋମୋଽହଂ ପବନଃ ସୋମୋଽହଂ ପବତେ ସୋମୋଽହଂ
ଜନିତା ମତୀନାଂ ସୋମୋଽହଂ ଜନିତା ପୃଥିବ୍ୟାଃ ସୋମୋଽହଂ
ଜନିତାଽଗ୍ନେଃ ସୋମୋଽହଂ ଜନିତା ସୂର୍ୟସ୍ୟ ସୋମୋଽହଂ
ଜନିତେନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ସୋମୋଽହଂ ଜନିତୋତ ବିଷ୍ଣୋଃ ସୋମୋଽହମେବ
ଜନିତା ସ ୟଶ୍ଚନ୍ଦ୍ରମସୋ ଦେବାନାଂ ଭୂର୍ଭୁବସ୍ୱରାଦୀନାଂ ସର୍ବେଷାଂ
ଲୋକାନାଂ ଚ ବିଶ୍ୱଂ ଭୂତଂ ଭୁବନଂ ଚିତ୍ରଂ ବହୁଧା ଜାତଂ ଜାୟମାନଂ
ଚ ୟସ୍ସର୍ବସ୍ୟ ସୋମୋଽହମେବ ଜନିତା ବିଶ୍ୱାଧିକୋ ରୁଦ୍ରୋ ମହର୍ଷିଃ
ହିରଣ୍ୟଗର୍ଭାଦୀନହଂ ଜାୟମାନାନ୍ପଶ୍ୟାମି ।
ୟୋ ରୁଦ୍ରୋ ଅଗ୍ନୌ ୟୋ ଅପ୍ସୁ ୟ ଓଷଧୀଷୁ ୟୋ ରୁଦ୍ରୋ ବିଶ୍ୱା ଭୁବନା ବିବେଶୈବମେବ ।
ଅୟମେବାତ୍ମାନ୍ତରାତ୍ମା ବ୍ରହ୍ମଜ୍ୟୋତିର୍ୟସ୍ମାନ୍ନ ମତ୍ତୋଽନ୍ୟଃ ପରଃ ।
ଅହମେବ ପରୋ ବିଶ୍ୱାଧିକଃ । ମାମେବ ବିଦିତ୍ୱାଽମୃତତ୍ୱମେତି । ତରତି ଶୋକମ୍ ।
ମାମେବ ବିଦିତ୍ୱା ସାଂସୃତିକୀଂ ରୁଜଂ ଦ୍ରାବୟତି ।
ତସ୍ମାଦହଂ ରୁଦ୍ରୋ ୟଃ ସର୍ବେଷାଂ ପରମା ଗତିଃ ।
ସୋଽହଂ ସର୍ବାକାରଃ । ୟତୋ ବା ଇମାନି ଭୂତାନି ଜାୟନ୍ତେ ।
ୟେନ ଜାତାନି ଜୀବନ୍ତି । ୟତ୍-ପ୍ରୟନ୍ତ୍ୟଭିସଂବିଶନ୍ତି ।

Not For Commercial Use

ତଂ ମାମେବ ବିଦିତ୍ୱୋପାସୀତ । ଭୂତେଭିର୍ଦେବେଭିରଭିଷ୍ଟୁତୋଽହମେବ ।
ଭୀଷାସ୍ମାଦ୍ୱାତଃ ପବତେ । ଭୀଷୋଦେତି ସୂର୍ଯ୍ୟଃ । ଭୀଷାସ୍ମାଦଗ୍ନିଶ୍ଚେନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ।
ସୋମୋଽତ ଏବ ଯୋଽହଂ ସର୍ବେଷାମଧିଷ୍ଠାତା ସର୍ବେଷାଂ ଚ ଭୂତାନାଂ ପାଲକଃ ।
ସୋଽହଂ ପୃଥିବୀ । ସୋଽହମାପଃ । ସୋଽହଂ ତେଜଃ । ସୋଽହଂ ବାୟୁଃ ।
ସୋଽହଂ କାଲଃ । ସୋଽହଂ ଦିଶଃ । ସୋଽହମାତ୍ମା । ମୟି ସର୍ବଂ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତମ୍ ।
ବ୍ରହ୍ମବିଦାପ୍ନୋତି ପରମ୍ । ବ୍ରହ୍ମା ଶିବୋ ମେ ଅସ୍ତୁ ସଦାଶିବୋମ୍ ।
ଅଚକ୍ଷୁର୍ବିଶ୍ୱତଶ୍ଚକ୍ଷୁରକର୍ଣ୍ଣୋ ବିଶ୍ୱତଃକର୍ଣ୍ଣୋଽପାଦୋ ବିଶ୍ୱତଃପାଦୋଽପାଣିର୍ବିଶ୍ୱତଃପାଣିରହମଶିରା
ବିଶ୍ୱତଃଶିରା ବିଦ୍ୟାମନ୍ତ୍ରୈକସଂଶ୍ରୟୋ ବିଦ୍ୟାରୂପୋ ବିଦ୍ୟାମୟୋ ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱରୋଽହମଜରୋଽହମ୍ ।
ମାମେବଂ ବିଦିତ୍ୱା ସଂସୃତିପାଶାତ୍-ପ୍ରମୁଚ୍ୟତେ । ତସ୍ମାଦହଂ ପଶୁପାଶବିମୋଚକଃ ।
ପଶବଶ୍ଚାମାନବାନ୍ତଂ ମଧ୍ୟବର୍ତିନଶ୍ଚ ଯୁକ୍ତାତ୍ମାନୋ ଯତନ୍ତେ ମାମେବ ପ୍ରାପ୍ତୁମ୍ ।
ପ୍ରାପ୍ୟନ୍ତେ ମାଂ ନ ପୁନରାବର୍ତନ୍ତେ ।
ତ୍ରିଶୂଲଗାଂ କାଶୀମଧିଶ୍ରିତ୍ୟ ତ୍ୟକ୍ତାସବୋଽପି ମୟ୍ୟେବ ସଂବିଶନ୍ତି ।
ପ୍ରଜ୍ୱଲଦ୍ୱହ୍ନିଗଂ ହବିର୍ଯଥା ନ ଯଜମାନମାସାଦୟତି ତଥାସୌ ତ୍ୟକ୍ତ୍ୱା
କୁଣପଂ ନ ତତ୍ତାଦୃଶଂ ପୁରା ପ୍ରାପ୍ନୁବନ୍ତି ।
ଏଷ ଏବାଦେଶଃ ଏଷ ଉପଦେଶଃ । ଏଷ ଏବ ପରମୋ ଧର୍ମଃ ।
ସତ୍ୟାତ୍ତତ୍ର କଦାଚିନ୍ନ ପ୍ରମଦିତବ୍ୟଂ ତତ୍ରୋଦ୍ଧୂଲନତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରାଭ୍ୟାମ୍ ।
ତଥା ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଦ୍ୟଧାରଣାତ୍ତଥା ମଦର୍ଚନାଚ୍ଚ ।
ପ୍ରମାଦେନାପି ନାନ୍ତର୍ଦେବସଦନେ ପୁରୀଷଂ କୁର୍ଯାତ୍ ।
ବ୍ରତାନ୍ନ ପ୍ରମଦିତବ୍ୟମ୍ ତଦ୍ଧି ତପସ୍ତଦ୍ଧି ତପଃ କାଶ୍ୟାମେବ ମୁକ୍ତିକାମାନାମ୍ ।
ନ ତତ୍ତ୍ୟାଜ୍ୟଂ ନ ତତ୍ତ୍ୟାଜ୍ୟଂ ମୋଚକୋଽହମବିମୁକ୍ତେ ନିବସତାମ୍ ।
ନାବିମୁକ୍ତାତ୍ପରମଂ ସ୍ଥାନମ୍ । ନାବିମୁକ୍ତାତ୍ପରମଂ ସ୍ଥାନମ୍ ।
କାଶ୍ୟାଂ ସ୍ଥାନାନି ଚତ୍ୱାରି । ତେଷାମଭ୍ୟର୍ହିତମନ୍ତର୍ଗୃହମ୍ ।
ତତ୍ରାପ୍ୟବିମୁକ୍ତମଭ୍ୟର୍ହିତମ୍ । ତତ୍ର ସ୍ଥାନାନି ପଞ୍ଚ ।
ତନ୍ମଧ୍ୟେ ଶିବାଗାରମଭ୍ୟର୍ହିତମ୍ । ତତ୍ର ପ୍ରାଚ୍ୟାମୈଶ୍ୱର୍ଯସ୍ଥାନମ୍ ।

Not For Commercial Use

ଦକ୍ଷିଣାୟାଂ ବିଚାଲନସ୍ଥାନମ୍ । ପଶ୍ଚିମାୟାଂ ବୈରାଗ୍ୟସ୍ଥାନମ୍ ।

ଉତ୍ତରାୟାଂ ଜ୍ଞାନସ୍ଥାନମ୍ ।

ତସ୍ମିନ୍ୟଦନ୍ତର୍ନିର୍ଲିପ୍ତମବ୍ୟୟମନାଦ୍ୟନ୍ତମଶେଷବେଦବେଦାନ୍ତବେଦ୍ୟମନିର୍ଦେଶ୍ୟମନିରୁକ୍ତ—

ମପ୍ରଚ୍ୟବମାଶାସ୍ୟମଦ୍ୱୈତଂସର୍ବାଧାରମନାଧାରମନିରୀକ୍ଷ୍ୟମହରହର୍ବ୍ରହ୍ମବିଷ୍ଣୁପୁରନ୍ଦରା—

ଦ୍ୟମରବରସେବିତଂ ମାମେବ ଜ୍ୟୋତିଃସ୍ୱରୂପଂ ଲିଙ୍ଗଂ ମାମେବୋପାସିତବ୍ୟଂ

ତଦେବୋପାସିତବ୍ୟମ୍ ।

ନୈବ ଭାବୟନ୍ତି ତଲ୍ଲିଙ୍ଗଂ ଭାନୁଶ୍ଚନ୍ଦ୍ରୋଽଗ୍ନିର୍ବାୟୁଃ ।

ସ୍ୱପ୍ରକାଶଂ ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱରାଭିଧଂ ପାତାଲମଧିତିଷ୍ଠତି ।

ତଦେବାହମ୍ । ତତ୍ରାର୍ଚିତୋଽହମ୍ ।

ସାକ୍ଷାଦର୍ଚିତଃ ତ୍ରିଶାଖୈର୍ବିଲ୍ୱଦଲୈର୍ଦୀପ୍ତୈର୍ବା ୟୋଽଭିସଂପୂଜୟେନ୍ମନ୍ମନା

ମୟ୍ୟାହିତାସୁର୍ମୟ୍ୟେବାର୍ପିତାଖିଲକର୍ମା ଭସ୍ମଦିଗ୍ଧାଙ୍ଗୋ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଭୂଷଣୋ

ମାମେବ ସର୍ବଭାବେନ ପ୍ରପନ୍ନୋ ମଦେକପୂଜାନିରତଃ ସଂପୂଜୟେତ୍ ।

ତଦହମଶ୍ନାମି । ତଂ ମୋଚୟାମି ସଂସୃତିପାଶାତ୍ ।

ଅହରହରଭ୍ୟର୍ଚ୍ୟ ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱରଂ ଲିଙ୍ଗଂ ତତ୍ର ରୁଦ୍ରସୂକ୍ତୈରଭିଷିଚ୍ୟ ତଦେବ

ସ୍ନପନପୟସ୍ତ୍ରିଃ ପୀତ୍ୱା ମହାପାତକେଭ୍ୟୋ ମୁଚ୍ୟତେ ।

ନ ଶୋକମାପ୍ନୋତି । ମୁଚ୍ୟତେ ସଂସାରବନ୍ଧନାତ୍ ।

ତଦନଭ୍ୟର୍ଚ୍ୟ ନାଶ୍ନୀୟାତ୍ଫଲମନ୍ନମନ୍ୟଦ୍ୱା । ୟଦଶ୍ନୀୟାଦ୍ରେତୋଭକ୍ଷୀଭବେତ୍ ।

ନାପଃ ପିବେତ୍ । ୟଦି ପିବେତ୍-ପୂୟପୋ ଭବେତ୍ ।

ପ୍ରମାଦେନୈକଦା ତ୍ୱନଭ୍ୟର୍ଚ୍ୟ ମାଂ ଭୁକ୍ତ୍ୱା ଭୋଜୟିତ୍ୱା କେଶାନ୍ୱାପୟିତ୍ୱା

ଗବ୍ୟାନାଂ ପଞ୍ଚ ସଂଗୃହ୍ୟୋପୋଷ୍ୟ ଜଲେ ରୁଦ୍ରସ୍ନାନମ୍ । ଜପେତ୍ତ୍ରିବାରଂ ରୁଦ୍ରାନୁବାକମ୍ ।

ଆଦିତ୍ୟଂ ପଶ୍ୟନ୍ନଭିଧ୍ୟାୟ- ନ୍ସ୍ୱକୃତକର୍ମକୃଦ୍ରୌଦ୍ରେରେବ ମନ୍ତ୍ରୈଃ କୁର୍ୟାନ୍ମାର୍ଜନମ୍ ।

ତତୋ ଭୋଜୟିତ୍ୱା ବ୍ରାହ୍ମଣାନ୍ପୂତୋ ଭବତି ।

ଅନ୍ୟଥା ପରେତୋ ୟାତନାମଶ୍ନୁତେ ।

ପତ୍ରୈଃ ଫଲୈର୍ବା ଜଲୈର୍ବାନ୍ୟୈର୍ବାଭିପୂଜ୍ୟ ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱରଂ ମାଂ ତତୋଽଶ୍ନୀୟାତ୍ ।

Not For Commercial Use

କାପିଲେନ ପୟସାଭିଷିଚ୍ୟ ରୁଦ୍ରସୂକ୍ତେନ ମାମେବ ଶିବଲିଙ୍ଗରୂପିଣଂ ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟାୟାଃ ପୂତୋ ଭବତି ।
କାପିଲେନାଜ୍ୟେନାଭିଷିଚ୍ୟ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣସ୍ତେୟାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି ।
ମଧୁନାଭିଷିଚ୍ୟ ଗୁରୁଦାରଗମନାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି ।
ସିତୟା ଶର୍କରୟାଭିଷିଚ୍ୟ ସର୍ବଜୀବବଧାତ୍-ପୂତୋ ଭବତି ।
କ୍ଷୀରାଦିଭିରେତୈରଭିଷିଚ୍ୟ ସର୍ବାନବାପ୍ନୋତି କାମାନ୍ ।
ଇତ୍ୟେକୈକଂ ମହାନ୍ପ୍ରସ୍ଥଶତଂ ମହାନ୍ପ୍ରସ୍ଥଶତମାନୈଃ
ଶତୈରଭିପୂଜ୍ୟ ମୁକ୍ତୋ ଭବତି ସଂସାରବନ୍ଧନାତ୍ ।
ମାମେବ ଶିବଲିଙ୍ଗରୂପିଣମାର୍ଦ୍ରାୟାଂ ପୌର୍ଣ୍ଣମାସ୍ୟାଂ ବାଽମାବାସ୍ୟାୟାଂ
ବା ମହାବ୍ୟତୀପାତେ ଗ୍ରହଣେ ସଂକ୍ରାନ୍ତାବଭିଷିଚ୍ୟ ତିଲୈଃ ସତଣ୍ଡୁଲୈଃ
ସୟବୈଃ ସଂପୂଜ୍ୟ ବିଲ୍ୱଦଳୈରଭ୍ୟର୍ଚ୍ୟ କାପିଲେନାଜ୍ୟାନ୍ୱିତଗନ୍ଧସାରଧୂପୈଃ
ପରିକଲ୍ପ୍ୟ ଦୀପଂ ନୈବେଦ୍ୟଂ ସାଜ୍ୟମୁପହାରଂ କଲ୍ପୟିତ୍ୱା ଦଦ୍ୟାପୁଷ୍ପାଞ୍ଜଲିମ୍ ।
ଏବଂ ପ୍ରୟତୋଽଭ୍ୟର୍ଚ୍ୟ ମମ ସାୟୁଜ୍ୟମେତି ।
ଶତୈର୍ମହାପ୍ରସ୍ଥୈରଖଣ୍ଡୈସ୍ତଣ୍ଡୁଲୈରଭିଷିଚ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରଲୋକକାମଶ୍ଚନ୍ଦ୍ରଲୋକମବାପ୍ନୋତି ।
ତିଲୈରେତାବଦ୍-ଭିରଭିଷିଚ୍ୟ ବାୟୁଲୋକକାମୋ ବାୟୁଲୋକମବାପ୍ନୋତି ।
ମାଷୈରେତାବଦ୍-ଭିରଭିଷିଚ୍ୟ ବରୁଣଲୋକକାମୋ ବରୁଣଲୋକମବାପ୍ନୋତି ।
ୟବୈରେତାବଦ୍-ଭିରଭିଷିଚ୍ୟ ସୂର୍ୟଲୋକକାମଃ ସୂର୍ୟଲୋକମବାପ୍ନୋତି ।
ଏତୈରେତାବଦ୍-ଭିର୍ଦ୍ୱିଗୁଣୈରଭିଷିଚ୍ୟ ସ୍ୱର୍ଗଲୋକକାମଃ ସ୍ୱର୍ଗଲୋକମବାପ୍ନୋତି ।
ଏତୈରେତାବଦ୍-ଭିଶ୍ଚତୁର୍ଗୁଣୈରଭିଷିଚ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମଲୋକକାମଃ ବ୍ରହ୍ମଲୋକମବାପ୍ନୋତି ।
ଏତୈରେତାବଦ୍-ଭିଃ ଶତଗୁଣୈରଭିଷିଚ୍ୟ ଚତୁର୍ଜାଲଂ ବ୍ରହ୍ମକୋଶଂ ୟନ୍ମୃତ୍ୟୁର୍ନାବପଶ୍ୟତି ।
ତମତୀତ୍ୟ ମଲ୍ଲୋକକାମୋ ମଲ୍ଲୋକମବାପ୍ନୋତି ନାନ୍ୟଂ ମଲ୍ଲୋକାତ୍ପରମ୍ ।
ୟମବାପ୍ୟ ନ ଶୋଚତି । ନ ସ ପୁନରାବର୍ତତେ ନ ସ ପୁନରାବର୍ତତେ ।
ଲିଙ୍ଗରୂପିଣଂ ମାଂ ସଂପୂଜ୍ୟ ଚିନ୍ତୟନ୍ତି ୟୋଗିନଃ ସିଦ୍ଧାଃ ସିଦ୍ଧିଂ ଗତାଃ । ୟଜନ୍ତି ୟଜ୍ୱାନଃ ।
ମାମେବ ସ୍ତୁବନ୍ତି ବେଦାଃ ସାଙ୍ଗାଃ ସୋପନିଷଦଃ ସେତିହାସଃ ।
ନ ମତ୍ତୋଽନ୍ୟଦହମେବ ସର୍ବମ୍ । ମୟି ସର୍ବଂ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତମ୍ ।

ତତଃ କାଶ୍ୟାଂ ପ୍ରୟତ୍ନୈରେବାହମନ୍ବହଂ ପୂଜ୍ୟଃ ।
ତତ୍ର ଗଣା ରୌଦ୍ରାନନା ନାନାମୁଖା ନାନାଶସ୍ତ୍ରଧାରିଣୋ ନାନାରୂପଧରା ନାନାଚିହ୍ନିତାଃ ।
ତେ ସର୍ବେ ଭସ୍ମଦିଗ୍ଧାଙ୍ଗା ରୁଦ୍ରାକ୍ଷାଭରଣାଃ କୃତାଞ୍ଜଲୟୋ ନିତ୍ୟମଭିଧ୍ୟାୟନ୍ତି ।
ତତ୍ର ପୂର୍ବସ୍ୟାଂ ଦିଶି ବ୍ରହ୍ମା କୃତାଞ୍ଜଲିରହର୍ନିଶଂ ମାମୁପାସ୍ତେ ।
ଦକ୍ଷିଣସ୍ୟାଂ ଦିଶି ବିଷ୍ଣୁଃ କୃତ୍ୱୈବ ମୂର୍ଧାଞ୍ଜଲିଂ ମାମୁପାସ୍ତେ ।
ପ୍ରତୀଚ୍ୟାମିନ୍ଦ୍ରଃ ସନ୍ନତାଙ୍ଗ ଉପାସ୍ତେ ।
ଉଦୀଚ୍ୟାମଗ୍ନିକାୟମୁମାନୁରକ୍ତା ହେମାଙ୍ଗବିଭୂଷଣା
ହେମବସ୍ତ୍ରା ମାମୁପାସତେ ମାମେବ ବେଦାଶ୍ଚତୁର୍ମୂର୍ତିଧରାଃ ।
ଦକ୍ଷିଣାୟାଂ ଦିଶି ମୁକ୍ତିସ୍ଥାନଂ ତନ୍ମୁକ୍ତିମଣ୍ଡପସଂଜ୍ଞିତମ୍ ।
ତତ୍ରାନେକଗଣାଃ ପାଲକାଃ ସାୟୁଧାଃ ପାପଘାତକାଃ ।
ତତ୍ର ଋଷୟଃ ଶାଂଭବାଃ ପାଶୁପତା ମହାଶୈବା ବେଦାବତଂସଂ ଶୈବଂ
ପଞ୍ଚାକ୍ଷରଂ ଜପନ୍ତସ୍ତାରକଂ ସପ୍ରଣବଂ ମୋଦମାନାସ୍ତିଷ୍ଠନ୍ତି । ତତ୍ରୈକା ରତ୍ନବେଦିକା ।
ତତ୍ରାହମାସୀନଃ କାଶ୍ୟାଂ ତ୍ୟକ୍ତକୁଣପାଞ୍ଜୈବାନାନୀୟ ସ୍ୱସ୍ୟାଙ୍କେ ସଂନିବେଶ୍ୟ
ଭସିତରୁଦ୍ରାକ୍ଷଭୂଷିତାନୁପସ୍ପୃଶ୍ୟ ମା ଭୂଦେତେଷାଂ ଜନ୍ମ ମୃତିଶ୍ଚେତି ତାରକଂ ଶବଂ ମନୁମୁପଦିଶାମି ।
ତତସ୍ତେ ମୁକ୍ତା ମାମନୁବିଶନ୍ତି ବିଜ୍ଞାନମୟେନାଙ୍ଗେନ ।
ନ ପୁନରାବର୍ତନ୍ତେ ହୁତାଶନପ୍ରତିଷ୍ଠଂ ହବିରିବ ତତ୍ରୈବ
ମୁକ୍ତ୍ୟର୍ଥମୁପଦିଶ୍ୟତେ ଶୈବୋଽୟଂ ମନ୍ତ୍ରଃ ପଞ୍ଚାକ୍ଷରଃ ।
ତନ୍ମୁକ୍ତିସ୍ଥାନମ୍ । ତତ ଓଂକାରରୂପମ୍ ।
ତତୋ ମଦର୍ପିତକର୍ମଣାଂ ମଦାବିଷ୍ଟଚେତସାଂ ମଦ୍ରୂପତା ଭବତି ।
ନାନ୍ୟେଷମିୟଂ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟେୟଂ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା ।
ମୁମୁକ୍ଷବଃ କାଶ୍ୟାମେବାସୀନା ବୀର୍ୟବନ୍ତୋ ବିଦ୍ୟାବନ୍ତଃ ।
ବିଜ୍ଞାନମୟଂ ବ୍ରହ୍ମକୋଶମ୍ । ଚତୁର୍ଜାଲଂ ବ୍ରହ୍ମକୋଶମ୍ । ୟନ୍ମୃତ୍ୟୁର୍ନାବପଶ୍ୟତି ।
ୟଂ ବ୍ରହ୍ମା ନାବପଶ୍ୟତି । ୟଂ ବିଷ୍ଣୁର୍ନାବପଶ୍ୟତି । ୟମିନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ନାବପଶ୍ୟେତାମ୍ ।
ୟଂ ବରୁଣାଦୟୋ ନାବପଶ୍ୟନ୍ତି ।

Not For Commercial Use

ତମେବ ତତ୍ତେଜ ପ୍ଲୁଷ୍ଟବିଡ୍ଭାବଂ ହୈମମୁମାଂ ସଂଶ୍ଲିଷ୍ୟ ବସନ୍ତଂ ଚନ୍ଦ୍ରକୋଟିସମପ୍ରଭଂ ଚନ୍ଦ୍ରକିରୀଟଂ ସୋମସୂର୍ଯ୍ୟାଗ୍ନିନୟନଂ ଭୂତିଭୂଷିତବିଗ୍ରହଂ ଶିବଂ ମାମେବମଭିଧ୍ୟାୟନ୍ତୋ ମୁକ୍ତକିଲ୍ବିଷାସ୍ତ୍ୟକ୍ତବନ୍ଧା ମୟ୍ୟେବ ଲୀନା ଭବନ୍ତି ।

ୟେ ଚାନ୍ୟେ କାଶ୍ୟାଂ ପୁରୀଷକାରିଣଃ ପ୍ରତିଗ୍ରହରତାସ୍ତ୍ୟକ୍ତଭସ୍ମଧାରଣାସ୍ତ୍ୟକ୍ତରୁଦ୍ରାକ୍ଷଧାରଣାସ୍ତ୍ୟକ୍ତ-- ସୋମବାରବ୍ରତାସ୍ତ୍ୟକ୍ତଗ୍ରହୟାଗାସ୍ତ୍ୟକ୍ତବିଶ୍ୱେଶ୍ୱରାର୍ଚନାସ୍ତ୍ୟକ୍ତ-- ପଞ୍ଚାକ୍ଷରଜପାସ୍ତ୍ୟକ୍ତଭୈରବାର୍ଚନା ଭୈରବୀଂ ଘୋରାଦିୟାତନାଂ ନାନାବିଧାଂ କାଶ୍ୟାଂ ପରେତା ଭୁକ୍ତ୍ୱା ତତଃ ଶୁଦ୍ଧା ମାଂ ପ୍ରପଦ୍ୟନ୍ତେ ଚ ।

ଅନ୍ତର୍ଗୃହେ ରେତୋ ମୂତ୍ରଂ ପୁରୀଷଂ ବା ବିସୃଜନ୍ତି ତଦା ତେନ ସିଞ୍ଚନ୍ତେ ପିତୃନ୍ ।

ତମେବ ପାପକାରିଣଂ ମୃତଂ ପଶ୍ୟନ୍ନୀଲଲୋହିତୋ ଭୈରବସ୍ତଂ ପାତୟତ୍ୟସ୍ରମଣ୍ଡଲେ ଜ୍ୱଲଜ୍ଜ୍ୱଲନକୁଣ୍ଡେଷ୍ୱନ୍ୟେଷ୍ୱପି ।

ତତଶ୍ଚାପ୍ରମାଦେନ ନିବସେଦପ୍ରମାଦେନ ନିବସେତ୍କାଶ୍ୟାଂ ଲିଙ୍ଗରୂପିଣ୍ୟାମିତ୍ୟୁପନିଷତ୍ ।।

।। ଇତି ଭସ୍ମଜାବାଲୋପନିଷଥ୍ସୁ ଦ୍ୱିତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।। ୨ ।।

ଓଁ ଭଦ୍ରଂ କର୍ଣ୍ଣେଭିଃ ଶୃଣୁୟାମ ଦେବାଃ । ଭଦ୍ରଂ ପଶ୍ୟେମାକ୍ଷଭିର୍ୟଜତ୍ରାଃ ।
ସ୍ଥିରୈରଙ୍ଗୈସ୍ତୁଷ୍ଟୁବାଗୁଁସସ୍ତନୂଭିଃ । ବ୍ୟଶେମ ଦେବହିତଂ ୟଦାୟୁଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଦ୍ଧଶ୍ରବାଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନଃ ପୂଷା ବିଶ୍ୱବେଦାଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନସ୍ତାର୍କ୍ଷ୍ୟୋ ଅରିଷ୍ଟନେମିଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ଦଧାତୁ ।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ।। ହରିଃ ଓଁ ତତ୍ସତ୍ ।।

।। ଇତି ଭସ୍ମଜାବାଲୋପନିଷତ୍ସମାପ୍ତା ।।

Not For Commercial Use